

Yenö ba dhiil nyic na cī mənhdīe cök kääc nē lo thukulic?

Awerenj de wël nyuuth mëdhiëth/dumuk

Yenö yenë luel de kööc (bï meth cök kääc bï lo thukulic)?

Kööc e tē ye thukul mənh de thukul thiëec bï cie lo thukulic nē kaam cī cäk. Mith ke thukul tö Rodha (tē de tij de mithii) agut cī Year 2 (Dhöl de 2) aa lœu bï keek cök kääc (nē lo thukulic) agut nñ ke 5 luui thukul keek thiin ku mith tö Year 3-12 (Dhöl de 3 agut Dhöl de 12) aa lœu bï keek cök kääc agut cī nñ ke 10 luui thukul keek thiin.

Bääny ke thukulaa lœu bïk mənh de thukul cök kääc tē tö duciëen de mənh de thukul ke ye kë nñj kä ke diëer ye käril yiic lœu bï koc luöi kérac cii piath bëi enoñ koc kök ka enoñ dupiööc ku piööc.

Bääny ke thukulaa lœu bïk mith ke thukul cök kääc tē cï kek yeen them bïk duciëen/duciëek ke mith ke thukul nñjic/nñj yiic kä ke diëer nē dhöl kök ku thukul awïc kaam bï yen kä ke ajuiëer de kä ke kuçony de duciëk ku ajuiëer dhöl benë raan ebën cök tö ke cïn kéræec lœu bï tuöl enoñ keek ke mənh de thukul cii tö nē thukulic. Abi bääny ke thukulaa bïk duciëen ku kä wïc mənh de thukul keek dhiil caaric tē bïk kek ye lueel bï yeen cök kääc. Na tö duciëk ke kérilic ka ye kë lœu bï kérilic bëi, ke mənhdu alëu bï cök kääc tē cïn gääu.

Yenö ye tuöl na cī mənhdīe cök kääc (nē lo thukulic)?

Bäny de thukul abi mənh de thukul dhiil læk nē wët de thok tē lœu en rot. Abi mëdhiëth ka dumuuk dhiil læk tē cïn gääu nē wët de thok, tē lœu en rot, ka nē kaam de thees ke 24. Yïin ku mənhdu wek bï keek dhiil yiëk kaam bak röm piny wenë thukul ku bak wët de kööc dhuk nhom. Thukul abi luui kenë yïin nē dhöl ku kä ke kuçony lœu bï keek lueel bï mənhdu kuçony.

Bäny de thukul eya abi yïin yiëk wët jam nē kööc cï gät piny, men nñjic kä nyooth kä yenë ke yeen cök kääc, ke jam nē kä kööc ku kaam bï kööc thöl.

Né kaam de kööc mənhdu acii bï puöi bï lo thukulic. Thukul abi mənhdu yiëk kuçony bï ñot ke tö ke piöc nē kaam cenë yeen cök kääc thiin ku yïn bï ya bïn wenë mənhdu. [Wël ke læk jam nê dhöl yenë guüp loyum de mənhdu kuçony nê kaam de kööc](#) atö.

Cot (yeet) tuej de kööc

Na tö kööc (cenë mənh de thukul cök kääc) këc kaam bääric ye gam mənh de thukul ka na nñj kérilic lœu bï koc yiëk käräk ñot ke këcë thöl nê luöi, ke bäny de thukul alëu bï kööc cuot tuej. Mëdhiëth/dumuuk aa bï keek læk thok ke kööc ñot ke këc thök tē cenë yeen cuot tuej.

Lœu ba kööc dhuum?

Alëu, na ye gam ke ye yic mənë ke bäny de thukul e cï kë cie yic looi ka e këc/kën dhöl ye löj luel biööth apiath. Tij [kä ke luöi de Dhuum](#).

Wël kök ke læk [jam nê jam/kööc nê biäk/bak de mənhdu](#) atö, ku [Lön Mac Komiöni de Thukul](#) eya men ye dhöl yenë ke jam kenë thukul lueel bï deetic.

Yenö yenë luel de amat benë kööc cök thök thiin?

Mənhdu abi dhuk thukulic nē akäl/köölk ka nē kaam cī cäk benë kööc thök thiin. Kaamduöön/jam piath/locök wenë thukul atö tuej areëet nē tē yenë duciëen de mənhdu luöi thiin ku tē yenë kä ye yeen cök thök apiath luöoi thiin. Të joot mənhdu ke këc dhuk, ke thukulic abi jam kenë yïin nē telepuun bï amat benë wët cök thök looi kenë dupiööc ku koc lui nē thukulic bï luui ke thiöök kenë mənhdu.

Amat alëu benë raan bïn thiin, ka loi nē telepuun ka ɔnlaany nē dhöl lœu bï jam cath ku bï thökde käpiath bëi. Yen amat abi looi nē dhöl lœu bï wek luui etök bak mənhdu kuçony tē bï yen dhuk thukulic. Yïn lœu ba [raan de kuçony](#) bëi kenë yïin amatic. Raan de kuçony alëu bï ya raan lœu bï yïin kuçony ku ka mənhdu nē dhöl ke kä bï keek looi ku/ka kuçony nē dhöl de ye tö nē raan yepiöu yök thiin.

Né wët de duciëek nñj yiëk kä ke diëer wïc dhöl benë keek luöi thiin ku kä ke kuçony, ke thukul abi luui kenë yïin ku mənhdu bï kë benë luui bï yeen kuçony ku bï kä lœu bï yeen luöi kérac cök lik. Mənhdu alëu bï tö ke nñj tönden de ajuiëer kenë yeen wënthëer. Na tö ajuiëerdu thiin, ke abi cök piny bï mənhdu kuçony. Ye ajuiëer kän abi röm kenë yïin ku dupiööc kök tö nē thukulic men bï mənhdu kuçony.

Ku na ber ye duciëen kän tuöl?

Na bï duciëen nñjic kä ke diëer bëer tuöl, ke bäny de thukul ku kuçony de piööc aa bïk them bï dhöl benë piööc de mənhdu kuçony thiin yök men lœu benë kööc dët tö thiin. Ye kän alëu bï koc nyic kän (kä benë mənh de thukul kuçony) tö nê dipäätmen (de piöc) bïk kuçony yiëk yeen.

Ye wël ke læk cït ñö ke lœu ba keek yök nê thukulic?

Yïn lœu ba thukul thiëec nê wël kök ke læk nê kë cï tuöl ku yenjö. Abi thukul dhiil læk yïin yenjö yenë kä cï keek lueel bï ke looi cök keek, ye kä cït ñö ke bï tuöl ku yenjö bï looi na tö këdhal yïin thiin.

Ajuiëer de wëer de thok nê telepuun

Na wïc ba jam wenë thukul ku wïc kuçony nê jam nê Thon de Lïngliith, ke yï col raan lui nê ajuiëer de wëer de thok tö 131 450, ku lëkkë yeen thon wïc bï yïin jam ku thiëc raan lui nê telepuun bï thukul yuöp. Raan lui nê telepuun abi raan de wëer de thok bëi nê laanyic bï yïin kuçony nê jamdu. Acin wëu bï keek thiëc yïin nê ye ajuiëer kän.